

Nr 194.

Av herrar Schlyter och Nothin, om förkortning av tiden för avlämnande av propositioner vid lagtima riksdag.

Varken inom eller utom riksdagen läser någon bestrida önskvärdheten av att icke blott riksdagstiden förkortas utan även arbetet inom riksdagen så tidigt som möjligt kommer i full gång, så att icke viktiga ärenden allt för mycket må hopas under de sista riksdagsveckorna. Till de medel, som hittills anlitats i syfte att främja dessa önskemål, hör först och främst den grundlagsstadgade begränsningen av motions- och propositionstiden. Ehuru propositionstiden så sent som 1918 bestämdes till sjuttio dagar från riksdagens öppnande, sedan den kommitté som haft frågan under utredning föreslagit sextio dagar, torde den uppfattning vara allmän inom riksdagen, att propositionstiden utan olägenhet borde kunna ytterligare förkortas. Den föregående regeringen, som delade denna uppfattning, underkastade sig frivilligt en begränsning av propositionstiden till 50 dagar i stället för 70. Resultatet av dessa regeringens strävanden framgår av följande tablå, vari jämförelse gjorts med de båda föregående åren

Antal propositioner avlämnade	1924	1925	1926
1) under tiden före 1 mars	53	64	206
2) från 1 mars till den legala propositionstidens utgång	162	157	14
3) efter den legala propositionstidens utgång (omkr. 20 mars)	15	11	7

Riksdagsarbetet slutade 1926 praktiskt sett den 1 juni. Att det icke slutade förr berodde som bekant på vissa under riksdagen inträffade händelser utan samband med tiden för propositionernas avlåtande.

Efter den legala propositionstidens utgång kan propositions avlämnande allenast motiveras med att någon under riksdagen inträffad händelse därtill föranleder eller att konungen "prövar uppskov med framställningen lända riket till men" (R. O. § 54). Ju mera den fixa tiden förkortas, desto större risk föreligger givetvis för en extensiv tolkning av det citerade uttrycket. Medan 1924 och 1925 blott 15 resp. 11 propositioner avlämnades efter den legala propositionstidens utgång, avlämnades sålunda 1926 efter den frivilligt begränsade tiden $14 + 7 = 21$ propositioner. Detta torde dock hava betytt mindre i jämförelse med att efter den 1 mars avlämnades 1924: $162 + 15 = 177$; 1925: $157 + 11 = 168$; men 1926 allenast $14 + 7 = 21$. Och medan 1924 och 1925 års riksdagar före den 1 mars fingo mottaga allenast 53 resp. 64 pro-

positioner, fick 1926 års riksdag före den 1 mars mottaga icke mindre än 206 av årets propositioner. Kunnat sådana resultat uppnås redan genom ett frivilligt regeringsbeslut, lär den effekten av begränsningens grundlagsfästade kunna bli ännu bättre.

Några verkliga svårigheter för departementen att i allmänhet bli färdiga med propositionerna till den 1 mars i stället för den 20 mars lära icke förefinnas. Och skulle begränsningen leda till att en och annan proposition får anstå till en senare riksdag, när uppskovet ej "länder riket till men", så torde själva saken sällan förlora på den grundligare beredning, som härigenom kan ägnas ärendet. De egentliga svårigheterna torde inträda i sådana fall, då en ny regering bildats så sent som efter ett riksdagsval på hösten. Fördelen av riksdagstidens förkortning torde dock uppväga olägenheten av att en ny regering ej får tillfälle att för den första riksdagen framlägga allt vad den skulle önskat.

Då anledning finnes antaga, att även den nu sittande regeringen inriktat sig på att vid årets riksdag frivilligt begränsa propositionstiden till 50 dagar i stället för 70, torde, när denna motion kan komma under riksdagens behandling, föreligga två års erfarenhet av möjligheten och fördelen av en dylik begränsning. Tiden torde därför nu vara mogen för upptagande av frågan om begränsningens grundlagsfästade.

På grund av vad sålunda anförts få vi hemställa,

att riksdagen ville såsom vilande antaga följande ändrade lydelse av 54 § andra stycket riksdagsordningen:

"Propositionerna böra vid lagtima riksdag avlämnas inom femtio dagar från dess öppnande, och må proposition ej senare avlästas, utan så är att Konungen finner någon under riksdagen inträffad händelse därtill föranleda eller prövar uppskov med framställningen lända riket till men."

Stockholm den 16 februari 1927.

K. Schlyter.

Torsten Nothin.